

LAIKAS

Nr. 357 XVII M.

PERIODICO QUINCENAL LITUANO

31 DE MARZO DE 1965

Paskutiniai Ivykiai Pasaulyje

ČILĖ NUSIAUBĖ DIDELIS ŽEMĖS DREBĖJIMAS

Kovo 27 dieną Čilėje įvyko nepaprastai didelis žemės drebėjimas, kuris lyginamas su įvykiu 1960 metais, paliesdamas pramonės — kasyklų sritį. Iki šiol jau priskaitoma virš 250 žuvusiųjų. Vario kasyklose yra palaidota nemažas skaičius darbininkų. Kai kurios paliestos vietovės buvo palaidotos po vandeniu, išsiliejus užtvankoms. Vyriausybė ėmėsi greitos pagalbos nukentėjusiems gyventojams gelbėti. Argentinos vyriausybė pasiuntė didelį kiekį vaistų ir maisto bei medicinos personalą, čiliečiams padėti.

Čilės ambasadoje lankosi įvairūs asmenys pareiškdami savo užuojautą Čilės tautai ir vyriausybei. Ambasadorių aplankė visi diplomatiniai atstovai, gyventojai Argentinoje.

Žemės drebėjimas yra palietęs ir Mendozos provincijos dalį. Ypatingų nuostolių nei žmonių aukų nebūta.

SMARTIAI PUOLĖ KOMUNISTUS VIETNAME

Apie 2000 pietinio Vietnamo karių perkelti amerikiečių helikopteriais smarkiai užpuolė komunistų pagrindinę teikimo bazę, kuri randasi apie 100 km. nuo Saigono. Šis puolimas buvo labai sėkmingas, kurio pasekoje užimta pagrindinė ginklų teikimo bazė.

ATIDARYTAS "DRAUGISKUMO" TILTAS

Nesenai baigtas tarptautinis tiltas, tarp Brazilijos ir Paragvajaus per Paranos upę, buvo atidarytas viešam naudojimui, kovo mėn. 27 dieną. Šiose iškilmėse dalyvavo abiejų kraštų prezidentai: Brazilijos Castello Branco ir Paragvajaus Alfredo A. Stroser. Abu prezidentai susitiko ant naujojo tilto griežiant abiejų kraštų tautų himnams. Po oficialiosios dalies, abu prezidentai pėsti perėjo tiltą į Brazilijos pusę, kur buvo pasirašytas viešas pareiškimas, apie tilto priežiūrą ir jo eksploataciją ir draugiškų santykių išlaikymą, tarp abiejų kraštų. Tose iškilmėse dalyvavo abiejų kraštų užsienio reikalų ministrai ir daugybė valdžios pareigūnų ir šiaip vietos gyventojų.

JAPONŲ EKONOMINĖ DELEGACIJA ARGENTINOJE

Kovo mėn. 27 dieną, kelionėje po Pietų Ameriką, Japonijos Ekonominė delegacija atvyko į Argentiją, Buenos Aires. Ši delegacija yra pirmininkaujama japonų ekonomisto Tatsuko Misukami. Padarytame spaudoje pareiškime sako, kad Japonija nori užmegsti ekonominius platesnius santykius su Argentina. Tos komisijos tikslas pasimatyti su Argentinos ekonomistais ir valdžios atstovais.

AZIJOS BUDISTAI

Azijos budistai, kurių vedama politika tiek pat sunkiai suvokiama — mįslinga, kaip ir jų religija, pradeda kai kur pataikauti komunistams. Pietiniame Vietname (Indokinijoje) jų vyriausi kunigai netikėtai pareikalavo, kad amerikiečiai atitrauktų savo kariuomenę, o japonų budistai įsteigė naują partiją, kurios programoje svarbiu punktu yra reikalavimas, nutraukti Amerikos Japonijos savitarpio pagalbos paktą.

MAROKE SUŠAUDYTA 14 ASMENŲ

Kovo 27 d. Casablankoje sušaudyta 14 asmenų, išaiškinus norėjus nuversti karaliaus Hasano II vyriausybę. Per paskutinių dienų prieš vyriausybę demonstraciją, susirėmus su policija buvo sužeista ir nemažai užmušta žmonių.

Oficialiai pranešama, kad žuvusiųjų skaičius nėra didelis, bet kalbama, kad žuvusiųjų skaičius siekia net kelias dešimt asmenų.

Nauja Argentinos Lietuvių Fondo Valdyba, sėdi iš dešinės: Z. Juknevičius, prel. J. Balkūnas, K. Runimas ir I. Padvalskis; stovi: J. Čikštas, J. Gilvydis ir St. Babronis.

BRAZILIJOJE IŠAIŠKINTA PARTIZANINĖ VEIKLA

Brazilijos aviacija ir kariuomenė išaiškino partizanų veiklą Brazilijoje. Jau yra surastos ir stovyklos vietos ir jos supamos kariuomenės ir sekamos Brazilijos karo aviacijos. Kariuomenė stengiasi partizanus apsupty, bet jie slenka miesto link, kur buvo susitikę per iškilmes Brazilijos ir Paragvajaus prezidentai. Partizanai stengiasi iš apsupimo pabėgti, ir slenka Argentinos kryptimi. Argentinos pasienio jūrų prefektūrą sustiprino pasienio sargybas ir seka pasienio judėjimą.

VILNIUJE MIRĖ RAŠYTOJAS KAZYS BORUTA

Vilniuje kovo mėn. 9 dieną, mirė rašytojas Kazys Boruta. Velionis buvo kilęs iš Liudvinauvo valščiaus. K. Boruta dar senosios kartos rašytojas. Savo demokratinėmis pažiūromis nepriėmė nei vieniems: Nepriklausomybės laikais jo galvosena nesuderino su valdančiais, o "išlaisvintojai" ištrėmė jį į Sibirą, kaip pavojingą komunistinei santvarkai. Vistik jo laidotuvis susirinko visi, kurie moka prisiderinti ir saldžiais liežuviais užsitikrino sau vietas, bet kiekviena metu jie moka keisti savo kailį ir pažiūras. Dalyvavė laidotuvis režimo rašytojai, kaip E. Mieželaitis, J. Baltušis, V. Reimeris, A. Bernotas ir kiti kalbėjo apie velionį, bet ar nors vienas pasakė tiesą?

1944 m. JAPONIJOJ

1944 m. Japonijoje buvo sušaudytas sov. šnipas dr. Rikardas Sorge. Po 20 metų — 1964 — komunistai jam suteikė "Sovietų Sąjungos Didvyrio" titulą.

Sorge savo laiku pasiuntė Stalinui tikslias žinias, kokiomis pajėgomis ir kada įsiverš į Rusiją Hitleris, ką tik su Stalinu "draugiškai" pasidalyjęs Lenkiją. Bet Stalinas nekreipė dėmesio į tuos pranešimus. Todėl dabar sovietų žurnalistas Majewski drėbia Stalinui kaltinimą:

"Kiek daug tūkstančių ir milijonų žmonių gyvybių būtų buvę galima išgelbėti, jeigu Rikardo Sorge ir kitų pranešimai nebūtų buvę palaidoti geležinėse spintose".

"Digest"

RUSIJOS VALDŽIA

Rusijos valdžia reikalauja, kad turintieji stalinus kalendorius "balandžio mėn. 14 d." (Chrusčiovo gimimo data) lapelį pakeistų kitu, kur buvęs proletaras "vadas" nebebūtų minimas. Taip pat siunčiami pakeitimai "21 vasario" ir "19 gruodžio" lapeliai, kur atženkintos Kossyginas ir Brežnėjevo gimimo datos.

Chrusčiovas išbraukė Stalino gimimo datą, dabar kiti išbraukia jo. Ar ilgai užtruks, kol nauji "vadai" brauks dabartinių datas?

"Digest"

"EL TIEMPO"

Mendoza 2280, Avellaneda, Buenos Aires
T. E. 208 - 5027
Reg. Nacional de la Propiedad Intelectual
Nr. 822.776
Director responsable — J. MARGIS

CORREO ARGENTINO CASA CENTRAL	Concesión N° 1384
	Franqueo Pagado
	Tarifa Reducida
	Concesión N° 4015

Lietuvybės gaivintojų išlydėjus

Maloni staigmena buvo raš. Algirdo vizitas pas Argentinos lietuvius, kuriuo metu rašytojas aplankė visą eilę lietuvių veikėjų, jų tarpe ir mūsų kolonijos didesnius centrus, kaip Aušros Vartų parapiją, Lietuvių Centrą ir Liet. Susivienijimą, kur parodė savo įdomią ir istorinę filmą "Lietuva Europos Nugalėtoja".

Filma netik priminė anuos gerus ir laimingus nepriklausomos Lietuvos laikus, kai mūsų jaunimas įstengė įveikti krepšinio rugtysė visos Europos komandas, bet mus nukėlė į gilią ir žilą praeitį, kuri meniškai buvo sujungta su lietuviškais papročiais ir lietuvių tautos didžiais laimėjimais. Visi liko tautiniai atgaivinti ir sužadinti.

Bet dar didesnį įspūdį paliko pats rašytojas A. Gustaitis, kuris gyvu žodžiu ir pavyzdžiu parodė kaip mylėti savo kraštą, jos kultūrą ir papročius. Raš. A. Gustaitis galima sakyti gyvena vien dėl lietuviybės, dėl jos aukoja savo darbą ir laiką; lankydamas lietuvius ir gaivindamas jų samone lietuviškumą. Užtai lieka visi giliai dėkingi.

Ponui Gustaičiui labai patiko lietuvių muziejus, su kuriuo jis labai artimai susipažino ir paliko savo parašą su savo įspūdžių pastabomis. Taip pat jam patiko City Bell vaikų miestas, kuriame pasiūko ilgesnį laiką filmuodamas. Lankėsi La Platos gamtos mokslų muziejuje su "Laiko" redaktorium, apžiūrėjo miesto kitas įžymybes, kaip paminklus, katedrą ir grįždamas užuko į Tėvų Marijonų vasarvietę Villa Elisa, kur padarė keletą nuotraukų.

Labai gražų priėmimą suruošė Danutė ir Jurgis Gilvydžiai savo namuose, pavaisindami svečius raš. Gustaitį, ponus Ozinkus, K. Norkų, "Laiko" redaktorių — kun. A. Steigvilą ir administratorių — P. Gudelevičių netik su gardžia vakariene, bet ir su lietuviškomis gražiomis filmomis. Tai buvo tikra lietuviška puota kūnui ir lietuviškai sielai. Visi svečiai liko dėkingi ponams Gilvydžiams už šias lietuviškas kultūringas vaišes. Kovo mėn. 23 d. raš. Gustaitis išskrido atgal į S. Ameriką.

REKOLEKCIJOS IR DIDŽ. SAVAITĖS TVARKA

- Verbų Sekmadienis — balandžio 11 d.
10,30 val. Verbų šventinimas ir suma.
17,00 val. Rekolekcijų pradžia
17,30 val. Gaudūs Verksmai.
18,00 val. Vakarinės Mišios.
- Pirmadienį, antradienį ir trečiadienį — balandžio 12, 13 ir 14
6,45 val. Pirmos Mišios.
7,15 val. Pirmas Mastymas
19,30 val. Gaudūs Verksmai ir Mastymas.
- Ketvirtadienį — balandžio 15 d.
7,30 val. Mastymas ir išpažintys.
17,30 val. Pamokslas apie Eucharistiją.
17,00 val. Iškilmingos Mišios. Po Mišių adoracija.
- Penktadienį — balandžio 16 d.
7,30 val. Mastymas ir išpažintys.
17,00 val. Kryžiaus Keliai.
18,00 val. Liturgija su Komunija.
- Šeštadienį — balandžio 17 d.
Iš ryto pamaldų nebus bažnyčioje.
19,30 val. Vakarinis pamokslas.
20,00 val. Velykinė Liturgija.
- Sekmadienį — balandžio 18 d.
6,00 val. Lietuviška rezurekcija, procesija ir Mišios
Rekolekcijas laikys kun. Rikardas Balnis.
- Kviečiame visus lietuvius pasinaudoti rekolekcijomis ir priėti prie sakramentų.

ARGENTINOS LIETUVIŲ CENTRE

- Tabarė 6420 — Buenos Aires
ALC Jaunimo vaidybos grupė "AUŠRA"
TIK TRIM PASIRODYMAIS:
Sekmadienį, Balandžio 4, 19 val.
Sekmadienį, balandžio 11 — 19 val.
Pirmą kartą ispanų kalba, suvaidins jautriai linksmą komedią
"BUENOS DIAS MAMA"

(Gera diena, mama)

kurią Jūs niekad nepamiršite. Sėdinčios vietos bus numeruotos. Mylinčius scenos meną, kviečiame skaitlingai dalyvauti.

REKOLEKCIJOS V. LUGANO LIETUVIAMS

- Seselių "Cristo Rey" koplyčioje — Piedra Buena —
prie aikštelės įvyks su šia tvarka: Šeštadienį balandžio 3 d. 16 val. Konferencija; Sekmadienį balandžio 4 d. 10 val. Mišios. Visus kviečiame dalyvauti T. Marijonai

LIETUVIAI visame Pasaulyje

IŠ VOKIETIJOS LIETUVIŲ GYVENIMO

Likusieji Vokietijoje lietuviai daugumoje nedarbingi dėl senatvės, ligos ar karo pasekmių, kurie jau nebegali emigruoti į kitus kraštus.

Tų lietuvių dauguma yra Lietuvos gyventojai, kurie yra išvykę iš Lietuvos — repatrijavę į Vokietiją, kaip Lietuvos vokiečiai. Dauguma jų buvo grižę atgal vokiečių okupacijos metu. Rusams artėjant antrą kartą jie traukėsi į Vakarų, bet rusų jie buvo gražinti atgal. Ir tik 1956 metais Vokietijos ir Sovietų Sąjungos susitarimu, jiems buvo leista išvykti į Vokietiją. Tokiu būdu Vokietijoje atsirado nemaža lietuvių, kurie buvo vedę Lietuvos vokieetes. Kita dalis taip pat išvykus repatrijavimo keliu, bent dėl įvairių priežasčių vokiečių valdžios organai jiems nebuvo leidę grįžti į Lietuvą. Tuos lietuvius galima suskirstyti į dvi kategorijas, visą laiką gyvenusius Vokietijoje, noroms nenoroms pradėjusių nu-tausti. Jau yra šeimų, kurios skaito save tikrais vokiečiais, nors jų dauguma vokiečių kalbą teišk-moko gyvendami Vokietijoje. Tie yra nutraukę betkurį ryšį su lietuvišiais. Tik Balfui šelpiant jų vienas kitas grįžo į lietuvių tarpa-

ŽURNALUS PASKAIČIUS

„EGLUTĖ“ 1964 m. lapkričio mėn. Nr. 9. Leidžia Lietuvių Kultūros Institutas.

Jaukia šiluma padvelkia vaiko pažadas „Eglutė“:

Kai sugrįšiu į namus,
manę, miela mama,
apibėgsiu tris kartus
apie visą namą.

(V. Smaizienė)

Jauti, kad ir patys mieliai „bėgtumėn“ ne tik apie visą namą ar sodybą, bet ir apie kiekvieną pakelės medį.

Tikrai, peržiūrėjus „Eglutė“, tegalime padėkoti leidėjams, mieloms N. Pr. Marijos seserims ir bendradarbiams už darbą — pasiaukavimą verčiant katališkai — lietuviškoji dvasioj pirmąsias vagas mūsų lietuviukuose, kurie tik išmokę skaityti, pradeda protauti ir net patys rašyti į savo žurnalą.

Tėvams belieka pasinaudoti „Eglutės“ pagalba vaikams auklėti ir ją užsakyti. Kainuoja pigiau, negu vietoj leidžiamos „chistes“ apie „pistolierius“.

O kas išaugo iš trumpų kelių ir užsimovė ilgas — kaip vyrai —, tam labiau patiks.

„SKAUTŲ AIDAS“ 1964 m. — 10 ir 11 Nr. Nr.

Visi žinom: ir tada dar — kai niekas nemato — perskaitys „Eglutė“, išspaus jam ašarą Smaitienės eilėraščio pabaiga:

O gal bus žiema rūsti,
ir visur tik balta ...
Gal nameliai bus tušti,
gal seklyčioj šalta? ...

Arba garsiai nusikvatos, perskaitęs apie vorą ir jo pabėgusias muses („Eg.“ 13 pusk. Pr. Imsrys).

„Skautų Aidas“ jį supažindins su Lietuva, lietuvių papročiais; gamta, gamtos paslaptimis; organizuoto jaunimo — skautų tikslais, veikimu, stovyklavimo įspūdžiais — Didelę spragą už-

VOKIEČIŲ VALDŽIA PADEDA

Vokiečių valdžia nėra suinteresuota nei vienus nei kitus padaryti vokiečiais. Priešingai — teikia įvairias pašalpas iš valdiškų institucijų, kad visi norintieji galėtų dalyvauti lietuvių tautiniame gyvenime, įvairiuose lietuvių kultūrinuose rengimuose bei pobuvuose, nežiūrint ar tie skaito save vokiečiais ar ne.

Lietuvių kultūriniam papročiams puoselėti bei lietuvių palaikyti, Vokietijos įstaigos kasmet skiria per Vokietijos Lietuvos Krašto Bendruomenę tam tikras sumas pinigų. Krašto Lietuvos Bendruomenė iš to išlaiko lietuviškąsias vargo mokyklas, ruošia kultūrinius rengimus, įvairias parodas. Mokyklose vaikams duodami užkandžiai ir apmokamos kelionės išlaidos. Šias mokyklas lanko apie 200 lietuvių vaikų. Tie vaikai daugumoje yra mišrių šeimų, nemoka lietuviškai ir tik dėka vargo mokyklų ir pačių mokytojų pasišventimui, jie išmoksta lietuviškai ir susipažysta su tautos istorija ir tokiu būdu išlieka mūsų tautai. Jei tėvai nori, tie mokiniai gali toliau lankyti ir VASARIO 16 gimnazija. Joje mokslas yra nemokamas, tik pasiturintieji moka už gyvenimą bendrabutyje.

VASARIO 16-tos GIMNAZIJA

Vokietijos valdžia šios gimnazijos išlaikymui skiria taip pat nemažą paramos, kitą dalį suaukoja pasaulyje gyvenantieji lietuviai, savo gausiomis aukomis. Vokietijos valdžios ir pasaulio lietuvių didelėmis patangomis biagiama įrengti naujieji VASARIO 16 pastatai. Tai mūsų tautiečių pasididžiavimas prieš kitas emigracijoje gyvenančias tautas. Lietuviai gyvendami sveitimos kraštuose, ir neturėdami savo krašto valdžios paramos, sugebėjo savo krašto meilės dėka, turėti savo tautišką švietimo įstaigą svetimame krašte.

Vokietijos valdžia nerodo pastangų užšlopinti tautišką lietuviškumą, ar lietuvišką kultūrinę veiklą. Priešingai ji rūpinasi ir remia visas lietuviškąsias kultūrinės institucijas. Ji rūpinasi ne tam, kad laikui atėjus išvyktų iš Vokietijos ir kad neliktų toliau našta Vokietijos ūkiui, bet kad ta lietuvių dalis tikėtų garbingais lietuvių tautos atstovais, tai yra dalis to, ką yra parodę lietuviai Prūsijos gyventojams bolševikų okupacijos metu. Tam visam darbu tarnauja Vokietijos Lietuvos Krašto Bendruomenė, išlaikydama vargo mokyklas, tautinius šokius ir choras.

A. Mariūnas

LONDONO LIETUVIŲ LEIDINYS VASARIO 16 PROGA

Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukakties proga Lietuvos Sąjunga Didžiojoje Britanijoje išleido specialų leidinį spaudai. Jame plačiai nušviečiama sovietinė okupacija, suglaus tai nupasakojama dabartinė Lietuvos padėtis, nurodoma VLIKo veikla laisvinimo reikalu ir primenami VLIKo pirmininko min. V. Sidzikausko pasakymas: „Istorinis procesas nėra taip greitas, kaip mes pageidautume. Gyvenimas turi savo logiką. Vakarių kolonializmas jau priklauso istorijai. Nėra amžinas ir sovietinis tautų kalėjimas“.

V. SIDZIKAIUSKAS P. AMERIKOS VALSTYBĖSE

VLIKo pirmininkas V. Sidzikauskas atvykęs į III-ji Pietų Amerikos Lietuvos Kongresą.

Vasaros mėnesio gale, kongresui pasibaigus lankėsi Rio de Janeiro, Limoje, Bogotoje, Medelyne (Kolumbijoje ir Caracas (Venezueloje) susipažindamas su tenyškėliu lietuvių gyvenimu ir kovo mėn. 5 dieną išvyko New Yorką.

nežino. Gyvename todėl objektyviai ypatingus laikus. Žmogaus blogumas pasiekė augščiausią laipsnį. Jis nūdien yra jau ne vien savo nežinojimo ir silpnumo auka, bet sąmoningas Dievo priešas, o tuo pačiu velnio bendrininkas. Dievas silpnam žmogui visada ir noriai atleidžia. Bet puikybe apakusį angelą amžinai atstumė nuo savęs. Esame todėl pavojūje, kad dalis žmonijos gali būti galutinai atstumta nuo Dievo ir nuo išganymo“ (338 pusk.).

Iš tos citatos kiekvienas lengvai gali pasidaryti išvadą, kad Vatikano susirinkimas buvo sušauktas ne Bažnyčiai palenkinti neva — moderniskam pasauliui, bet gelbėti pražūtyn krentančiai žmonijai.

Mačernis

Okupuotoje LIETUVOJE

DABARTINĖ PADĖTIS LIETUVOJE

Lietuvų darbininkai uždirba nuo 50 iki 70 rublių per mėnesį. Turintieji kokią specialybę, gauna šiek tiek daugiau. Tiesa, praėitų metų gale kai kurių profesijų darbininkams atlyginimas pakeltas apie 15%.

Ką tik baigę studijas jauni gydytojai gauna 70 rublių per mėnesį, bet diplomą regauna tada, kai įsipareigoja dviem metams išvykti į darbus. Darbo rūšį ir vietą nustato valstybinė komisija. Atlikus darbo pareigą, atlyginimas pakeliamas.

Inžinierius gauna apie 100 rublių per mėnesį, vyresnis inžinierius 120, ir daugiau. Vos baigę studijas, irgi verčiami vykti dviem metams darbams į Rusijos gilumą, kur pragyvenimas blogesnis, negu Lietuvoje.

Rusų daugiausiai privežta į Vilnių ir Klaipėdą, žymiai mažiau į Kauną. Čavijų pavadinimai dviem kalbom: lietuviškai ir rusiškai.

Policijoj ir pašte kalbama ir rašoma rusiškai, kitose įstaigose galima išsiversti su lietuvių kalba. Mokslinės knygos daugiausiai būna tik rusų kalboj. Kartais galima rasti anglišku ir vokiškų.

Masinių trėmimų į Sibirą nebebūna. Iš Sibiro grįžusieji tegali gyventi jiems paskirtose vietovėse, dažniausiai Vilniuje ir Kaune. Darbą patys turi susirasti. Grįžę mokytojai savo profesijoj nebegali dirbti.

Vyresnio amžiaus grįžusieji beveik visi yra liguisti ir pirm laiko pasenę. Tačiau ir grįžęs

LIETUVOS PREKĖS LEIPCIGO MUGĖJE

Leipcigo mugėje bus atstovaujami ir Lietuvos gaminiai, tik žinoma jie reprezentuos Sovietų Sąjungą. Daug įvairių Lietuvos gaminių eksportuojama ir į tolimuosius Azijos kraštus, bet dėja, jie visi eina Sovietų Sąjungos vardu.

PABALTISO VALSTYBĖS BUS LEIDŽIAMA PREKIAUTI

Pagal Maskvos žurnalo „Užsienio Prekyba“ paskelbtą „Pravdos“ straipsnį apie pasiūlymą pasienio respublikoms praplėsti platesnę prekybą su Vak. Kraštais. Pagal tai išeitų, įkad Pabaltijo respublikos turėtų užmegsti plačiau prekybinius ir savarankiškus ryšius su Skandinaviijos kraštais.

JAV PRIPAŽISTA LIETUVA

Ponui Juozui Kajeckui, Einančiam Lietuvos Atstovo pareigas

Brangus Pone Atstove:

47 Lietuvos Valstybinės šventės sukakties proga, man malonu pareikšti Jums nuoširdžius ir gerus linkėjimus Jungtinių Amerikos Valstybių Vyriausybės ir Tautos vardu.

Beveik dvidešimt penkeri metai praslanko nuo to laiko kai Lietuvos Tauta nustojo savo valstybinės nepriklausomybės, atsiderusi Sovietų Sąjungos neteisėtoje aneksijoje. Tačiau lietuvių tautos nenugalima dvasia ir jos troškimas gyventi laisvai ir nepriklausomai nesumazėjo per

jaunimas būna silpnos sveikatos — žiauriuose sąlygose negalėjo pilnai išvystyti.

Jaunimo akys daugumoj nukreiptos į vakarus. Nuo 14 m. amžiaus visi verčiami stoti į komjaunimą šuo metu turintį 200.000 narių, tačiau didesnė dalis tėra šiaudiniai nariai. Dažnai jie irgi susituokia per bažnyčią. Tik tam tikslui važiuoja į kitus miestus, kur jų nepažįsta.

Lietuvoj spausdinamus laikraščius, kaip „Kauno Tiesa“, „Tarybų Lietuva“ ir kt. siųsti į užsienį draudžiama, nes ten dažnai parašoma apie ekonominius trūkumus, siaučiančią betvarkę, pareigūnų sauvalę. Iš vakarų valstybių spauda neįsileidžiama. Kioskose tik galima kartkartėmis gauti iš kitų komunistinių šalių kino, sporto, madų žurnalų, kurie bematant išgraibstomi. Godžiai skaitomi laikraščių lapai, kuriuos randa siuntiniuose iš užsienio.

Pagal Amerikos — Rusijos sutartį, Sovietų Sąjungoj leidžiama pardavinėti amerikiečių žurnalą „Amerika“, tačiau Lietuvoj jis labai sunkiai gaunamas.

Kelionės po Lietuvą ir į kitas sovietines valstybes nevažimos. Draudžiama tik be specialaus leidimo važiuoti į pasienio zoną. Nida, Juodkrantė, miškai apie Palangą irgi priskirti prie draudžiamų zonų. Niekas nežino, kas ten yra, kas daroma. Į Palangos pajūri galima eiti tik dienos metu — naktį draudžiama.

(„Digest“)

SOVIETŲ PRETENZIJOS I PABALTISO AUKSĄ LONDONE

Daily Telegraph sausio 21 d. paskelbė apie vykstančias derybas po 1939 metų susidariusias finansines pretenzijas. Britai nori iš Sovietų Sąjungos atgauti apie 14 milijonų svarų sterlingų. Tie ieškiniai liečia konfiskuotą anglų turimą Lietuvyje, Latvijoje ir Estijoje ir nuo pasilikusių skolų bei paskolų, taip pat ir Lenkijoje, Suomijoje bei Rumunijoje. Pagal šį dienraštį rusų pretenzijos liečia daugiausiai Pabaltijo valstybių centrinių bankų auksą ir kitą Anglijoje esantį turimą.

Vakarų Vokietijos spauda pažymi, kad Anglijos vyriausybė Pabaltijo valstybių okupacijos de jure nepripažįstančios.

tuos metus.

Pripažindama kiekvienai tautai teisę laisvai valstybinei apsispręsti, Amerikos Jungt. Valstybių Vyriausybė stovi tvirtai ir nepajudinamai prieš savo paskelbtos politikos nepripažinti Lietuvos inkorporacijos jėga į Sovietų Sąjungą. Jungtinės A. Valstybės tuo ne tik teikia pripažinimą Lietuvai Tautos garbingam troškimui siekti laisvės ir valstybinės nepriklausomybės, bet taipgi reiškia savo pasitikėjimą, kad šis troškimas bus galutinai realizuotas.

Nuosirdžiai Jūsų

GERORGE W. BALL

Einantis Kanclerio pareigas
1965 m. vasario 7 d.

Mokslas + Menas + Literatūra

Vysk. MOTIEJUS VALANČIUS

S. Daukantas ir vysk. Valančius buvo vieni pirmųjų mūsų naujosios iš liaudies kilusios intelektinės narių. Jei Daukantas pirmasis viešai skelbė, kad skilimas tarp sulenkėjusių didikų ir neturtingos - tamsios liaudies yra galutinai įvykęs faktas ir kad todėl lietuviška liaudis viena turinti sau prasiskinti kelių ateitin — įdėjos, kuriomis vėliau vadovavosi "Aušra" — tai vysk. Valančius tuo pačiu laiku griebėsi lopyti didikų apleistą liaudies gyvenime atsiradusią spragą: pasiima ant savo pečių, liaudies vado našta. Visą ketvirtį šimtmečio jo sumaniai vado vaujama liaudis tiek pažengė pirmyn, subrendo, jog anoji "Aušra" galėjo pasirodyti, rasti skaitytojų.

Lietuvių tautai grėsė išnykimo pavojus. Nors saujelė žmonių ir dirbo liaudies naudai, bet jau keliasdešimt metų niekas jų darbų nederino — kiekvienas ėjo jo proto diktuojama kryptimi. Todėl jų pastangos neleido užblėsti tautinei sąmonei, bet liaudį išjudinti ryžtingai kovai, už buitį neįstengė. O čia artinosi audros: 1863 m. sukilimas, spaudos draudimas ir kt. Be tvirtos, sumanios vadovybės tautos mirtis būtų buvusi sunkiai išvengiama.

Tokių kritiškų momentu Dievas atsiuntė mums vadą vysk. Valančiaus asmeny. Roma teisingai įvertino ano meto žemai-

čių vyskupystės padėtį ir, nežiūrind sulenkėjusių didikų spaudimo, protestų, vyskupu paskyrė iš liaudies kilusi kunigą. Nušlėmė ne ponų balsas, bet noras, kad geriau būtų įvykdytas Kristaus įsakymas: "Ganyk mano aveles!"

VALANČIAUS GYVENIMAS

Gimė 1801 m. laisvųjų valstiečių šeimoje Telsių apskr., Salantų parapijoje. Mokesi komninkonų 6 klasių mokykloje Zem. Kalvarijoje, vėliau Varnių ir Vilniaus kunigų seminarijose. 1824-1828 m. Vilniaus universitete ir 1828 m. įšventinamas kunigu. Skiriamas į gimnazijas kapeionų. 1834 m. dirba Kražių gimnazijoje. Nuo 1840 m. profesorauja Vilniaus kunigų seminarijoje. 1842 m. perkeltas į Petrapilio Dvasinę Akademiją. 1845 m. skiriamas Varnių kunigų seminarijos rektoriumi.

Valančius buvo labai išsilavinęs žmogus, kuris išnaudojo kiekvieną progą savo žinių bagažui didinti. Gyvenime vadovavosi tvirtai — katalikiškais principais, turėjo stiprią valią nesiblaškyti — nenukrypti nuo tų principų susidūrus gyvenime su kliūtėmis; reikalui iškilus pasirodydavo nemenku diplomatu. Todėl, kai prirėkė rasti kandidatą Žemaičių vyskupo sostui užimti, Romos akys į jį nukrypo, ir 1850 m. Valančius buvo paskirtas vyskupu.

Ponai ir net dalis kunigų ožė vosi prieš "chamu" kilmės vyskupą. Liaudis greitai "pažino" savo ganytoją ir akiai jo klausė, bet prieš ožiuojančius turėjo kovoti, kol tie pripažino jo autoritetą. Bet niekad, ypatingai po 1863 m. sukilimo ir baudžiamos panaikinimo netrūko prieš jį nukreiptų ir ligi Romos nuėjusių intrigų, kurias mezgė lenkponiai ir rusai.

Panaši istorija kartojosi po keliasdešimt metų prieš prelatą Krupavicių, kai pradėjo bežemiems dalyti dvarponių žemes — pravedė Žemės Reformą. Vėl intrigavo tų pačių lenkponių ainiai, susiradę talkininkų — šį kartą — tarp mūsų liaudies vaikų.

Vysk. Valančius mirė 1875 m. Kaune.

VALANČIAUS VEIKLA

Pilnai suvokdamas jo laukiančios atsakomybės, Valančius priima ganytojo lazdą. Tuo momentu miršta — išnyksta Valančius, kaip savo asmeninių interesų turįs žmogus, ir belieka Valančius — ganytojas, vadovas, kurio visą likusį gyvenimą užpildo Dievo jam pavestos avelės.

Kaip S. Daukantas, Valančius griebėsi dirbti visose tose srityse, kur liaudis garsiausiai šaukėsi gelbėjimo. Viena iš tų sričių buvo švietimas. Energingai, pasinaudodamas savo autoritetu, tęsė vienuolynų ir savo pirmtako vys. Giedraičio darbą, plė-

damas mokyklų tinklą. Isakė klebonams, kad prie kiekvienos bažnyčios būtų įsteigta pradinė mokykla, ir pats tikrindavo jų darbą.

Kai rusai uždarė lietuviškas mokyklas, ragino žmones slapta mokyti vaikus namuose — "Vargo Mokyklos" idėja. Mokė ūkininkus kaimais samdytis namų mokytojus — "daraktorius". Tiems daraktoriams ir vadovėli — savotišką mokslų programą parašė: "Antano Tretininko pasakojimai". Įdomių pasakojimų formai čia duodama medžiagos apie Dievą, pasaulio sutvėrimą, Lietuvos istoriją ir kt.

Šalia mokyklų organizavimo, Valančius daug dirbo prie lietuviškų knygų spausdinimo ir

skleidimo. Buvo sutelkęs pulkelį gabesnių žmonių, kurie jam pagelbėjo tame darbe. Tarp jo bendradarbių randam ir S. Daukantą. Valančius projektavo Varniuose steigti spaustuve, biblioteką, ruošėsi išleisti laikraštį "Pakeleivingas", bet rusams uždraudus lietuvišką spaudą, visi tie projektai sugriuvo. Tačiau rankų dėl to nenuleidžia — planuoja lietuviškas knygas spausdinti vokiečių valdomoj Mažosioj Lietuvoj. Ir, laiko negaišdamas, tuos planus realizuoja. Tame darbe jam tarininkauja kunigas Zabermanas Knygoms atgabenti ir platinti suorganizuoja pirmuosius knygnešius. Ir taip pramina knygnešių slaptuosius takus.

Labai dideli Valančiaus nuopelnai liudžia yra kovoje prieš girtavimą.

Prekyba degtine davė gražių pajamų, tad bravorų ir smuklių gausiai pristeigė žydėliai ir lenkponiai. Tačiau degtinė gerai tarnavo ir rusinimo politikai — girto žmogaus tautinis atsparumas žlunga. Tad rusai su entuziazmu rėmė bravorus, smukles. Tą pačią politiką vėliau tęsė rusai komunistai — krautuvių lentynas ištuštino nuo prekių ir užpildė jas alkoholinių gėralų buteliais.

Vys. Valančius pradėjo organizuotą kovą su girtybe — steigia blaivybės broliją ir pats įsirašo pirmuoju nariu. Jo nuolatinų ir atkaklių pastangų dėka (nukelta į 4 pusl.)

III-jo PIETŲ AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESO APŽVALGA

Kongreso buvo nutarta padėkoti šiai Brazilų jaunimo organizacijai specialiai raštu. Kartu buvo perskaityta ir kita rezoliucija, nukreipta į 24 Komitetą Tautų Sąjungoje, kad jis imtųsi iširti Lietuvoje esančios padėties ir perduoti į Tautų Sąjungą svartymui. Kita rezoliucija buvo priimta kreiptis į Žmogaus Teisių komisiją prie Tautų Sąjungos dėl religinės laisvės sąlygų ištyrimo Lietuvoje.

kongreso nutarymo vykdymą ir padės suruošti sekantį kongresą, kuris įvyks už 2 metų Buenos Aires.

ATSISVEIKINIMO VAKARIENĖ

Sekmadienio vakare vasario 21 d. seselių Pranciškiečių salione įvyko iškilminga atsisveikinimo vakarienė, kurioje dalyvavo visi svečiai iš Argentinos, Š. Amerikos, Urugvajaus ir San Paulo lietuvių visuomenė iš viso virš 500 dalyvių.

tinis šefas min. St. Lozoraitis, kuris priminė, jog po šio kongreso būtų įjungtas jaunimas į lietuvišką veiklą. VLIKO pirmininkas min. Vacl. Sidzikauskas kalbėdamas pacitavo John Kennedy žodžius: "neklusime ką tauta gali duoti, bet ką mes tautai galime duoti". Taigi mes turim duoti savai tautai visas jėgas ir gabumus. Argentinos jaunimo, spaudos ir visų argentiniečių vardu padėkos žodį tarė kun. A. Steigvila, kuris

lės), laiškų sveikinimą ir auką iš Venezuelos atsiuntė kun. Perkūnas. Urugvajiečių Svečių vardu nuoširdų padėkos žodį tarė kun. L. Zaremba. Buvęs Brazilų lietuvių mokytojas, dabar Argentinoje gyvenantis p. Vyt. Nalivaika priminė Brazilijos lietuviams lietuviškų mokyklų atgaivinimo reikalą ir aplamai padidinti švietimą tarp jaunimo. Š. Amerikos lietuvių svečių vardu atsisveikinimo žodį tarė prel. J. Balkūnas, išreiškdamas, kad lietuviška trispalvė, kuri simbolizuoja kraują, viltį ir džiaugsmą, po sunkių laikų, vėl galės džiaugtis laisve, o mes visi gyvenam ta vilmi, kad vėl Lietuva kelsis laisva. Pirmojo P. A. L. kongreso iniciatorius Z. Juknevičius įvertino šio kongreso orasme, prilygindamas su upės bėgimu, kuris kartą prasidėjęs, negali sustoti tūkėjęs. Svečias iš Los Angeles raš. Alg. Gustaitis ragino visus pašvesti visas jėgas Lietuvai. Prel. Pijus Ragažinkas visiems svečiams nuoširdžiai atsidekojo.

BAIGIAMOSIOS PASTABOS DĖL RAĖJUSIO KONGRESO

Žvelgiant atgal į pirmuosius P. A. Liet. kongresus ir žiūrind į šį paskutinį kongresą, aiškiai matosi, kad šis kongresas turėjo didelį pasisekimą ir platų atgarsį Brazilijos padangėje ir visame laisvame pasaulyje, kurio aidai nuskambės ir per Lietuvos miestus. Jau vien tas faktas, kad šiame kongrese gausiai dalyvavo iš visų trijų Pietų Amerikos kraštų atstovai (Argentinos, Brazilijos ir Urugvajaus), ir apie 10 aukštųjų svečių iš Š. Amerikos, vieno atstovo iš Italijos ir vieno atstovės iš Čilės. (Min. Lo-

zoraitis ir ponis Stonienė), įrodo, kad šis kongresas apjungė visus Pietų Amerikos lietuvius ir sudomino ir kurie moraliniai labai paremė.

Kitas labai svarbus faktas, kad šiame kongrese dalyvavo daug jaunimo, kuris puikiai pasirodė meninėje programoje ir turėjo net savo sekciją ir išnešė savo pageidavimus glaudžiau bendradarbiauti su senąja karta ruošiant kongresus ir šventes, Parodo, kad šis kongresas kaip ir ankstyvesnieji domina mūsų jaunimą ir kad jis noriai dalyvauja kongresuose. Argentinos "Rambynio" ansamblis nesigailėjo nei pinigų, nei laiko, nei vargingos kelionės per tris dienas, kad galėtų pasirodyti jog kartu jaučia su visais lietuviais.

Kaip konkretus kongreso vaisius be abejo paliks Pietų Amer. Lietuvių Taryba, kuri seks toliau kongreso nutarimų įvykdymą ir kas labai svarbu pabrėžti, kad toje Taryboje jėis jaunimo atstovai. Tokiu būdu jaunimas aktyviai ir pilnai įsijungė į veikimo darbą šalia senų mūsų veikėjų. Tik žinoma, senesnieji turės suprasti jaunimą.

Visai nelauktas ir netikėtas buvo dalykas, kad Brazilų organizuotas jaunimas už tradicijas, šeimą ir nuosavybę šiam kongresui pridavė daug moralinės paramos. Tai pamokina, kad reikia daugiau bendradarbiauti su vietiniu jaunimu.

Kas liečia sekančio kongreso surengimą Argentinoje, tai tenka pastebėti, kad jau dabar visos organizacijos, veikėjai ir pavieni asmenys turi pradėti organizuoti vieną pastovų komitetą suruošti šį kongresą. J. P.

Dalis kongreso dalyvių, kongreso atidarymo metu

Visos rezoliucijos su mažomis pataisomis buvo visų delegatų vienbalsiai priimtoms ir patvirtintoms. Bet svarbiausias šio kongreso vaisius bene bus, kad šiame kongrese buvo sudaryta pastovi PIETŲ AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA, kuri prižiūrės

Atsisveikinimo kalbas ta proga pasakė J. E. vysk. V. Brizgys, kuris pabrėžė lietuvių vienybę Tėvynėje ir jaunimo atsparumą prieš komunizmą, kviesdamas vis labiau vienytis ir Pietų Amerikos lietuviams. Toliau kalbėjo diploma-

pakvietė visus dalyvius dalyvauti į IV-į kongresą Bs. Aires mieste. Buvo perskaitytas lenkų kolonijos sveikinimas.

Dar ir savo sveikinimą atsiuntė ir "Dirva" su auką. Toliau kongresui aukų įteikė ponai Radžiai, ponis Stonienė (iš Či-

IŠ KATALIKIŠKO PASAULIO

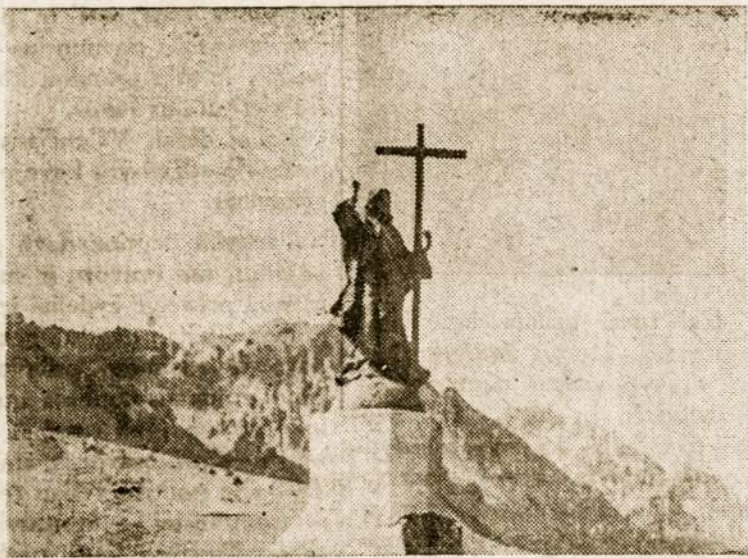
PAMINĖTAS
ANDŲ KRISTUS

Š. m. vasario mėn. 27 d. Andų kalnuose prie "Cristo Redentor" statulos buvo paminėta 60 metų sukaktis nuo šios garsios statulos patatymo tarp Argentinos ir Čilės. Ši statula randasi 4200 metrų aukštumoje, buvo pastatyta kaip taikos simbolis tarp Čilės ir Argentinos valstybių, iš suliedintų patrankų, tuomi išreikiant, kad šios abi tautos gyvens taikoje ir broliškoje vienybėje.

Iškilmų proga dalyvavo Argentinos kard. Ant. Caggiano, Čilės kard. Raul Silva Enriquez, abiejų kraštų Užsienių Reikalų ministrai, abiejų kraštų kariuomenės daliniai ir daugybė kitų

te ima persekioti krikščionis, neva priešingus nacionalinei vienybei. Siame kurstyto darbe pirmoje eilėje stovi komunistai, kurie iš vienos pusės skelbia "išsilaisvinimą iš kolonializmo", o kartu skelbia ir kovą prieš krikščionybę: kursto budistus, islamus ir kitus pagonius kovoti su krikščionimis.

Tolimuose Rytuose, kaip Kinijoje, Š. Korėjoje ir Š. Vietname, kur komunistai turi valdžią savo rankose, kat. bažnyčia kartu su kitomis bažnyčiomis kenčia didelį persekiojimą, kaip ir kituose pavergtuose komunistų kraštuose, kur kunigai ir vyskupai areštuojami ir žudomi, kur bažnyčios ir krikščioniškos mokyklos, bei ligoninės uždaro-

svečių. Šv. Tėvas ta proga atsiuntė specialų laišką su palaiminimu abiem kraštams, nurodydamas juos kaip pavyzdį darnaus gyvybės.

NAUJA LITURGIJA

Su kovo mėn. 7 d. visoje Argentinoje ir P. Amerikoje buvo įvesta nauja liturgija mišiose. Pagrindinis dalykas yra, kad buvo leista naudoti mišių pirmoje dalyje žmonių vartojama kalba ispanų ir pačiose mišiose pakeistos kaikiuros maldos. Be to yra pageidaujama, kad altorius būtų atsuktas į žmones.

Lietuviai irgi gali savo pamaldose, kur yra vien tik jiems laikomos mišios naudoti lietuvių kalbą: melstis arba giedoti lietuviškai.

Nauja liturgija siekia, kad ti kintieji aktyviai dalyvautų mišiose, su kunigu kartu dialoguotų (kunigui atsakytų) arba visi kartu giedotų (jei nėra choro). Nes mišios yra nevien kunigo auka, bet visų tikinčiųjų kartu, kuri dalyvauja toje mišių aukoje.

AFRIKA
SMARKIAI KRIKŠČIONĖJA

Afrika yra kontinentas, kur labiausiai plečiasi krikščionybė. Dėka katalikų ir kitų krikščionių gerai suorganizuotų misijų. Nuo 1920 metų iki 1955 metų visame Afrikos kontinente gyventojų skaičius nuo 140 mil. pakilo iki 223 mli. (apie 58 proc.), kai tuo tarpu krikščionių skaičius pakilo nuo 1.900.000 iki 17.700.000 (kas sudaro 83 proc. priauglio). Jei taip vyks misijų darbas, tai greitai laiku Afrika taps krikščionišku kontinentu.

MODERNIŠKI
NAUJI PERSEKIOJIMAI

Afrikos naujoje valstybėje ir Artimųjų Rytų kraštuose kaip Sudane ir Pakistane prasideda nauja nacionalizmo banga, kuri po "tautinės vienybės" ir "tautinės nepriklausomybės" skrais-

mos. Komunizmas siekia visame pasaulyje išnaikinti religiją.

HONG-KONGE
PADVIGUBĖJO
KATALIKAI

Per paskutinius 10 metų Hong Konge padvigubėjo katalikų skaičius, kuris pašoko iki 220.280. Iš viso tenai dirba 336 kunigai, iš kurių 114 yra kiniečiai.

5000 KRIKŠČIONIŲ
PER 15 METŲ

Prancūzijos buv. kolonijoje Mozambique, Carapiros srityje per 15 metų priaugo 5000 katalikų. Nes prieš 15 metų tenai buvo tik vienas krikščionis, o šiaandien dėka dviejų misijonierių didelio pasišventinimo yra 5000 krikščionių, 27 mokyklos ir 32 kateketiniai centrai, kuriuose prisiruošia nauji kandidatai krikštui.

SAN LUIS VYSKUPAS
REFORMUOJA
SAVO VYSKUPIJĄ

San Luis vysk. Carlos Maria Cafferata grįžęs iš Santarybos. išleido į savo vyskupijos kunigus atsisaukimą, kuriame nurodo, kaip sutvarkyti bažnyčios vidaus įrengimus, paliekant tik patrono statulą ar paveikslą ir vieną Marijos. Be to panaikinamos įvairios gedulingų mišių ir šliubų klasės, įvedamas vienu metų priruošimas pirmajam komunijai, uždraudžiamos bet kokios nuotraukos bažnyčioje.

BAŽNYČIOS
SANTARYBOS
NAUJI PROJEKTAI

Laike paskutinės Santarybos sesijos buvo iškelta visa eilė labai įdomių pasiūlymų, kaip pavyzdžiui geresnis planas dėl kunigų ir vienuolių paskirstyme kiekviename krašte, nes yra vyskupijų, kur turi vos 10 kunigų ir yra, kur yra jų žymiai daugiau Santarybos tėvai pradėjo svarstyti kunigų klausimą. Liurdo vys. Theas iškelė kunigų reikšmę mūsų laikais, kai jų

SEKMADIENIO
RIMČIAI

+++++

RELIGINĖ GAVENIOS PRASMĖ

Kai žydų tauta buvo ištremta iš Babilonijos nelaisvę per 70 m. toli nuo savo tėvynės ir mylimosios sostinės Jeruzalės, ji tenai darė atgailą ir maldavo Dievą vėl grąžinti į savo tėvynę. Iš to laiko yra užrašytos gražiausios poezijos, psalmės ir prana-

šo Jeremijo raudos, kuriose apgiedamas ilgesys savo šventojo miesto — Jeruzalės ir jos šventovės, kuri priešų buvo išniekinta ir apgriauta.

"Prie Babelės upių tenai mes sėdėjome ir verkėme, kai atsimindavome Sioną (šventovės kalną red.). Ant ano krašto gluosnių mes sėdėjome pakabinome savo arpas. Nes tie, kurie buvo nuo išvedę, prašė iš mūsų giesmių. Kaipgi mes giedosime Viešpaties giesmę svetimoj šalyje? Jei užmiršiu tavo Jeruzalę, tebūna užmiršta mano dešinė! Teprilimpa mano liežuvio prie mano gomurio, jei aš neminėsiu tavęs. Jei nestatysiu Jeruzalės aukščiau už kiekvieną mano linksmybę..." (psalmė 137).

Taip laikė žydų tauta gedulą per 70 metų, kol sugrįžo atgal į savo tėvynę ir atstatė sugriautą šventovę, uždegė naują aukuro ugnį ir giedodavo padėkos giesmės su arpomis ir bugnais. Kas tuomet įvyko su žydų tauta, tas pats kartojaši su mūsų tauta. Jau virš 20 metų kaip mūsų tauta išblaškyta po visą pasaulį: viena dalis tolumo Sibiro taigose, kita dalis pripausta kenčia tėvynėje, o trečia po visą pasaulį išsiblaškiusi laukia naujo laisvės ryto.

Todėl mes galime ką pasimokinti iš žydų tautos, iš jos laukimo ir jos ilgos gavenios, kuri truko 70 metų. Žydų tauta gerai suprato Babilonijos nelaisvę, kad ji negali dainuoti linksmas dainas, kai gyvena toli nuo tėvynės, kad jos šventovė sugriauta. Jie pakabino ant Babilonijos medžių savo arpas ir jas vėl paėmė groti kai jų vaikai galėjo sugrįžti iš nelaisvės į savo tėvynę.

O mes lietuviai kaip laikome šventą gavenios laiką? Ar nesau-

skaičius vis kas kart mažėja, nurodydamas, kad kunigai turi atsidėti daugiau sava misijai, o kitus reikalus pavesti pasauliečiams. Be to kad kunigai gautų irgi daugiau laisvės savo veikime

Pats svarbiausias klausimas apie modernių laikų reiškinius: atsilikusių kraštų problemas: gimdymo kontrolę, modernių priemonių naudojimą pastoracijoje, karo problemą sesija tik užsiminė, bet nespėjo apsvaryti. Šie klausimai bus svarstomi šių metų naujoje sesijoje, kuri prasidės rugsėjo mėn. 14 d.

LIETUVOS JAUNIMAS
KAZACHSTANO
ŠALČIUOSE

Vilniaus "Tiesa" rašo, kad į Kokčetaovo sritį, Kazachstane, atvyko nemažas skaičius Lietuvos jaunimo stovybos darbams atlikti. Sakoma, kad nors ir siaučiančios pūgos tačiau per trumpą laiką jie jau pastatė du gyvenamuosius namus.

MEILĖS PERDĖJIMAI

Tuo pačiu tenka sustoti prie nesveikos meilės, kuri vietoje padėjusi, gali artimą apsunokinti. Pav. mūsų senovės lietuviai taip "mylėjo" vienas kitą svečiuose, kad paskui svečias "numylėtas" negalėjo paeiti. Tokių atsitikimų dar pasitaiko ir šiomis dienomis mūsų kolonijose, kur svečiui beveik po prievarta brukama valgyti ir gerti, svečias nenorėdamas supykinti šeimininkų turi imti daugiau, negu jam patinka.

Arba kitas atsitikimas, kai bandoma savo artimą įtkinti, arba kaip sakoma atvesti ant gero kelio. Kalbama ir kalbama be sustojimo, kol kitas pavargęs klausyti pasako: "Dabar jau gana" ... Yra net tokių, kurie lankydami ligonis kalba ir kalba apie visokias galimas ir negalimas ligas, kol ligonis išvargęs žvalgosi kada svečiai išeis.

Man teko būti keleta metų ligonių kapelionu ir matyti, kaip svečiai dažnai "nukamuoja su savo meile" ligonius. Svečiams išėjus, ligonis atsistūsta:

—Ačiu Dievui, kad pagaliau išėjo!

Vietoje, kad išklusius ligonio, ji paguodus ir jam linksmy dalykų papasakojus, ji tik prikamuoja.

Dėlko taip atsitinka? O dėlto, kad patys svečiai nori kalbėti nenori įeiti į padėti kito, nenori tyliai ir meiliai pabūti valandėlę su savo artimu. Ar daug kalba motina prie sergančio vaiko? Ji ne tiek kalba, kiek kartu kenčia, užjaučia ir su meilės žvilgsniu žvelgia į savo kūdikį, kuris ir be žodžių supranta motinos meilę ir jaučiasi ramus.

Tokia meilė turi būti ir mūsų su artimu!

me pasidavę čiabuvių pagoniškiems karnavalų papročiams, kurie prasidėję nuo užgavėnių tęsiasi per visą gavėnią iki pat Velykų. Ar pagalvojame, kad mūsų visa tauta yra gedulo šydu apsidengusi, kad ji šiaandien kenčia savo vaikuose, kurie toji ištremti į Uralo kasyklas, į Sibiro miškus, kiti gi likę tėvynėje sukauštomis vergų rankomis ir užčiauptomis burnomis turi eiti vergiją!

Todėl ar nebūtų laikas susimąstyti ir mums prie kryžiaus, prie kurio šiaandien sklupus verkia ir raudoja mus visa tauta netekus laisvės, netekus savo brangiausių šventovių, pavestų fabrikins ir teatrais. Bent gavėnios metu, bent kančios laiku susimąstykime, ar mes dar jaučiame kartu su visa kenčiančia tauta, su kenčiančiu Kristum? Ar mums svetimi dievai: pinigas, žaidimai ir pobuviai neapako ir neapkartino sąžinės balso!

Quo vadis? Kur eini — galėtum paklausti Kristus, galėtum paklausti ir visa tauta? Kur mes bėgame? Ir ką mes turime savo tiksiu? Ar vien tik trumpalaikius gyvenimo džiaugsmus, saujelę pinigų ir keletą draugų? Ar mūsų tikslas nėra daug kilnesnis: jausti kartu su visa kenčiančia tauta, su visa persekiojama bažnyčia, su mus broliais, kurie neša vergijos jungą, kartu su jais sustoti valandelei po kryžiumi ir susimąstyti ir savęs paklausti, kur mes skubame?

Tat, pabuskime iš gilaus miego ir atsinaujinkime dvasioje. Būkime sąmoningi lietuviai ir katalikai. Gavėnia yra pats geriausias laikas susikaupti. Graudžių verksmų melodijos, giedamos bažnyčioje teprimena mums pavergtą tėvynę, o vėlykinės rekolekcijos tepazadina mus iš miego ir Didžiosios Savaitės gili liturgija tepriartina mus prie Kryžiaus ir sakramentų šaltinių. kad atsinaujinę ir nusiplovę atgailos vandeni, galėtume krikščioniškai ir blaiviai švesti prisikėlimo šventę.

Vysk. MOTIEJUS VALANČIUS

(atkelta iš 3 pusl.)
Trumpu laiku liaudis ėmė blaivėti, ir žmonės, atsidėkuodami Dievui, statė kryžius sodybose.

Rusai, uždarę mokyklas, uždraudę spaudą, uždraudė ir blaivybės brolijas. Kunigams buvo uždrausta net pamoksluose kalbėti prieš girtuoklystę.

Taigi, Valančius liaudies gerovei buvo virš normos apsikrovęs darbas, tad, nors ir turėjo nemenką rašytojo talentą, rašytojo plunksnos tegalėjo imtis, kai būtinas reikalas vertė ar liaudį kokių klausimu apšviesti, ar duoti jai skaitymui naudingą knygą.

Dar būdamas kun. seminarijos rektorium parašo istorinį veikalą: "Žemaičių vyskupystė". Tai grynai mokslinis veikalas, kuriam daug medžiagos rado Kražių gimnazijos ir Varnių vyskupystės archyvuose. Vėliau jau nebegalėjo tokia kūryba be užsiimti — rašo vien liaudžiai. Kaip ir Daukantui, pats gyvenimas padiktuoja rašymui tema ir verkančiai reikalauja kuo greičiausiai duoti knygų. Rašo Valančius mokykloms vadovėlius, religiniais klausimais knygų. Daug kas dar prisimena jo rašytą "Žyvatai šventųjų". Kad liaudžiai būtų suprantama ir mieliai skaitoma, Valančius šventųjų gyvenimą, jų pasikalbėji-

mus pasakoja tokioj formoj, jog atrodo, kad jie yra Žemaičių žemės gyventojai. Ir kalba jų išmarginta lietuvių vartojamais išsireikimais. Rašo šiaip sau pasiskaitymui knygų, kur ne tik ryškiais stengiasi pakelti savo žmonių kultūrinį lygį, bet taip pat moko saugotis apgavikų — išnaudotojų čigonų, vengrų ir ragina mokytis amatų.

Uždraudus spaudą, rašo informacinio pobūdžio knygeles, kuriose jau paliečia ir politines temas — skatina priešintis rusinimo politikai. Tos knygelės išugdė tautos atsparumą, pažadina kovingumo dvasią.

Lietuvių tauta — liaudis anuo metu neturėjo jokio užtarėjo, draugo. Vokiečiai, lenkai, rusai dėjo pastangas, kad mūsų tauta išnyktų; o tolimesnės tautos sau galvos nekvaršino dėl kokių ten tamsių "muzikėlių". Vysk. Valančius dėl savo veiklos tautos naudai turėjo daug priešų, kurie lengvai būtų jį privertę nuilti, jei jo nebūtų rėmusi Roma — Vatikanas. Tik šios paramos dėka galėjo laimingai išvesti savo avels per audras ir paruošti dirvą, kurioj vėliau jau randam Kudirką ir Maironį, Basanavičių ir Jakštą, Grinių ir Krupavičių.

Dr. Macernis

BERISSE PAMINĖTA VASARIO 16

Vasario mėn. 20 d. Berisso lietuviai minėjo Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukaktį. Be vietos lietuvių, svečių iš Avellanedos dar dalyvavo lietuvių draugų kitataučių — lenkų ir ukrainiečių kolonijos atstovai. Šventė buvo pradėta Argentinos ir Lietuvos himnais. Po to kalbėjo svečias iš Avellanedos kvi. R. Balnis, pasveikindamas berisecius Marijonų ir laikraščio "Laikas" vardu. Iš svečių kalbėjo ukrainiečių "Sociedad Ucraniana Prosvita" atstovas p. Teodoras Luchak. Po šios kalbos p. Simonas Dulksnys skaitė paskaitą "Vasario 16-ji" ir oficialiosios dalies pabaigai lenkų Berisso atstovas Petras Karczymczyk pasakė labai gražią ir ugingą kalbą. Po to astisotijimui buvo pagerbti žuvę už Lietuvos laisvę. Po oficialiosios dalies visi dalyvavę buvo pakviesti prie turtingų vaišių stalo, laike kurių buvo duodama gražios muzikos pokštelėm, kur daugelis jaunimo linksmai pasišoko.

Vaišių metų buvo linksmai padainuota lietuviškų liaudies dainių. Į ši minėjimą prisirinko pilna "Mindaugo" draugijos salė. Visai programai vadovavo Vincas Stundžia. Minėjimą ruošė "Mindaugo" draugija.

Grožio salionas TAMARA
Ilgalaikis plaukų sušukavimas
Prilimamos mokinės
Tamara Klimaitė-Routaboul
Güemes 2437, Rosario, Sta. Fe

"VITRAL"
Vitrinių Fabrikas
Įrengimas moderniškų vitrinių prekybos namams ir krautuvėms.
Sav. W. A. Rastauskas
Av. SAN MARTIN 3038
Lomas del Mirador

ONA BALNAITYTĖ
Siuvėja - Modista
MADRID 1020 — DOCK SUD

FLORERIA "12 DE OCTUBRE"

Prilimant užsakymai vainikų mirusiems, paruošiamos gražiausias puokštės jaunosoms, daromi įvairūs papuošimai vestuvių šėkilmėms, krikštynoms ir kitoms šeimyninėms šventėms. Užsakymai atliekami skubiai ir sąžiningai. Visi užsakymai pristatomi nuosavais autais. Lietuviams ypatinga nuolaida. Naudokitės savo tautiečio patarnavimu.
12 DE OCTUBRE 484
QUILMES

JONAS BALČIUNAS
T. E. 203-2296

**AMBULANCIOS — AUTOMOBILIAI PERVEŽIMUI
LIGONIŲ IR MIRUSIŲJŲ**

**COCHERIA
"CASA TROTTE"**

ALICIA KISELIS DE TROTTE
(Kalbama lietuviškai)

Valentin Alsina 2220 T. E. 208-9328, 9734
VALENTIN ALSINA

ALBERTO E. TIMINSKAS

"COCHERIA"

AMBULANCIAS - SEPELIOS - CASAMIENTOS

Pasirūpina laidotuvėmėms — veža ligonius — daro keliones į tolimesnes vietas — nuomoja automobilius vestuvėmėms ir krikštynoms.

Av. PAVON 11070 T. E. 243 - 5654 Sucursal
Temperley BALCARCE 510
F.C.N.G.R. Lomas de Zamora

Inž. Algimantą Rastauską ir mok. Nelidą Štašytę sukurus lietuviškos šeimos židini nuosirdžiai sveikina ir linki daug laimės.
Algirdas ir Marija Kaibutai

**REKOLEKCIJOS
BERISSO LIETUVIAMS**

Šių metų rekolekcijos Berisso lietuviams praves kun. A. Steigvila, buvęs Berisso lietuvių kapelionas. Rekolekcijos prasidės trečiadienį balandžio 14 d. 5 v. vakaro. Po to seks mišios ir laike mišių išpažintys. Didijį Keturtdienį konferencija bus taip pat 5 val. vakaro. Didijį Penktadienį 3,30 val. po pietų Kryžiaus Keliai, 4 val. Kryžiaus išaukštėjimo apeigos ir Komuniija, o apie 6,30 val. visi dalyvuosime bendroje eiseenoje.

Didijį Šeštadienį lietuviams pamokslas 6 val. vakaro ir graudūs verksmai.

Velykų dieną lietuviškas prišikėlimas įvyks 6 val. ryto. Kun. A. Steigvilas laike Didž. Savaitės bus Berisse ir aplankys dalį lietuvių, kurie gyvena miesto centre.

BAZAR —

įvairių reikmenų ir žaislų parduotuvė
SIMONAS RUTKUS
savininkas
Isleta 1907
Valentin Alsina

"CASA DOMICELA"

Sav. ANTONAS LEVANAVICIUS
Tejidos de puntos — confecio nes sobre medidas — vestidos — tapados — trajes forrados — bufandas — pullovers — chales — sacones — camperas — hilados de lana — algodón — pelo de nutria y angora.
CANADA 2025 — LANUS OESTE
La acreditada y conocida

**Fiambrería Alemana
de Cuika Constantino
Olavarría 185 — Quilmes**

Kirpykla "OLGA"

Ilgalaikis plaukų sušukavimas (karštas ir šaltas, atliekamas moderniškoms mašinomis ir naujais metodais. — Prilimama mokinės)
Olga Jasulytė - Vitkauskienė
Wilde, Av. Gen. Cadorna 86

**NAUJIENOS
IŠ BRAZILIJOS**

• Marija Cecilija Bagdytė, San Paulo Lietuvių Bendruomenės choro pirmininko dukterė už didelį pasidarbavimą, ruošiant 3-ji Pietų Amerikos Lietuvių Kongresą, išrinkta Kongreso Karalaitė ir buvo apdovanota Vokiečių Oro Linijos Lufthansa nemokama kelione į Urugvajų. Argentina ir Chile, beto dar buvo apdovanotos ir kitos 5 mergaitės mažesnimis dovanomis.

• Pijui Gudelevičiui lankantis Brazilijoje III-jo Pietų Amerikos Kongreso metu ponija Elena Janušauskaitė-Povilonienė padovanojo Lietuvių Tautiniam Muziejui 3-ris lietuviškas servetėles, o p-lė Elena Simonytė padovanojo 2 lietuviškas lėlytes, gautas iš Lietuvos.

• Marija Pilkauskaitė-Nanarionienė, gyvenanti Rua Manuel Lemus 50, C. Postal 12319 Ipiranga, San Paulo pajieško Mykolo Pilkausko, kilusio iš Poriškių vienkiemio Salų parapijos, Panevėžio apsk. Žinias suteikti prašo Pilkauskaitė-Lapinienei Rua Costa Banos, Villa Alpina, San Paulo — Brasil, arba "Laiko" administracijoje Pijui Gudelevičiui.

PAJIEŠKOJIMAI

• Petras Javarauskas, gyvenantis ave Zelina 1039-43, V. Zelina, San Paulo, pajieško Adolfo Kožikos arba jo vaikų, gyvenančių Argentinoje nuo 1926 metų. Pajieškomieji yra kilę iš Kauno. Pajieškomieji arba juos žinantieji prašomi kreiptis tiesioginiai duotu adresu arba pranešti Pijui Gudelevičiui "Laiko" administracijoje, kur suteiks apie gimines daug informacijų.

• Pajieškomas Benediktas Maželis, ankščiau turėjęs ūkį Buenos Aires provincijoje. Gana senai atvykęs į Argentiną su kuriuo palaikyti laiškais ryšiai iki 1928 metų nutruko. Pajieško Juozas Matelionis, Rua Ita: 150 — Cas Verde San Paulo — C. Postal 4118.

• Ona Vidrikauskaitė, gyvenanti Brazilijoje ieško savo brolio jau nuo senai gyvenančio Argentinoje. Pajieškomas ar žinantieji apie jį prašomi pranešti Caixa postal 4118 Sao Paulo, Brasil arba "Laiko" administracijai.

Jei nori turėti tikiškų laiką, ir galvoji pasipuošti brangiais papuošalais, aplankyk **N. LEIPAUŠ**

Laikrodžių ir brangenybių parduotuvė.
Cangallo 192 — Temperley
Busi patenkintas ir gausi nuolaidą

Dr. ALBERTAS ADAMINAS
Ortopedija ir traumatologija.
(Kaulų sulūžimai ir ligos).
Priima: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 16 iki 19 val. Aldecoa 935, Avellaneda T. E. (privatus) 22-4090.
Antradieniais ir ketvirtadieniais: nuo 17 iki 19 val.: Alsina 174, Avellaneda, T. E. 22-6631.

Parduoda
- AKORDEONUS, BANDEONUS,
- PLOKŠTELES, PIANINUS,
- TELEVISIJOS APARATUS
Casa MUSKETAS
ISNUOMUOJAMA PIJANINUS
Sanabria 2790-92 T. E. 50 - 5948

DABAR LAIKAS
Ar tamsta galvoji apie namo dažymą ir taisymą?
Pakvieskite dažytoją
Feliksą Dumšą
Paso de la Patria 1300-V. Alsina

MIN. STASYS LOZORAITIS MONTEVIDEO

Pasibaigus 3-jam Pietų Amerikos Lietuvių Kongresui, kuriame kaip spaudoje buvo rašyta dalyvavo iš Italijos atvykęs ir Lietuvos Diplomatijos šefas min. Stasys Lozoraitis. Kiek paviešjęs Brazilijoje ministeris Lozoraitis atvyko į Urugvajų. Jį Carrasco aerodrome sutiko Lietuvos Pasiuntinybės Atstovas Anatolijus Grišonas, Lietuvos Pasiuntinybės Urugvajuje Spaudos attache Kazimieras Čibiras, lietuvių organizacijų atstovai ir tautiniais rūbais lietuvių jaunimas ir šiaip būrelis lietuvių. Ministeris S. Lozoraitį pasitiko ir Urugvajaus Užsienio Reikalų Ministerijos Protokolų Departamente Direktorius ambasadorius Roberto Dominguez, kuris pasveikino svečią Urugvajaus Prezidento vardu. Tą patį vakarą Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugijos patalpose, aukštam svečiui pagerbti buvo suruoštas priėmimas — vermutas. Vaišių metų buvo pasikeista kalbomis. Šiame priėmime dalyvavo nemažai lietuvių. Visi buvo susidomėję Lietuvos diplomatijos šefo atsilankymu į Urugvajų.

Kovo 4 dieną ministeris St. Lozoraitis padarė vizitą Urugvajaus Užsienio Reikalų ministeriui, o kovo 5 dieną buvo iškilmingoje audijencijoje priimtas Concejo de Gobierno. Priėmė Consejo Sr. A. Zorilla de San Martin, su kuriuo pagilino draugiškus lietuvių diplomatinis

santykius. Šia lankymosi proga Ministeris S. Lozoraitis lietuvių jaunimo tautiniais rūbais lydimas, taip pat dalyvaujant ir didesniai lietuvių skaičiui ir svečiams, padėjo gyvų gėlių vainiką prie Urugvajaus Didvyrio, Artigas paminklo, Independencia aikštėje.

**URUGVAJIAUS LIETUVIAI
PAGERBIA SVEČIUS**

Kovo 4 dieną Urugvajaus Lietuvių Parapijos patalpose buvo suruoštas visiems lietuviams susipažinimo su ministeriu Lozoraitiu Lietuvos Diplomatijos šefu, viešas priėmimas - šventė. Be p. Ministerio jame dalyvavo taip pat svečias iš Šiaurinės Amrikos žurnalistas, rašytojas Algirdas Gustaitis. Šią šventę atidarė kun. dr. Jonas Dauginis. Vaišių metu p. Diplomatijos šefas tarė malonų žodį visiems Urugvajaus lietuviams, čia tai pat kalbėjo ir svečias Algirdas Gustaitis parodė savo režisuotą filmą "Lietuva Europos krepšinio nugalėtoja". Urugvajaus lietuvių tautinių šokių grupė "Gintaras" pašoko svečių garbei Audėjėle, Malūnų ir kitus, kurių išpildymu svečiai buvo begalo patenkinti. Prieš prasidedant vaišėms, Lietuvių Bažnyčioje įvyko pamaldos Sv. Kazimiero garbei, kurioje dalyvavo svečiai, Lietuvos pasiuntinybės personalas ir daug lietuvių visuomenės su organizacijų atstovais.

URUGUAJIAUS ŽINIOS

• Marija Rosa Dobilevičiūtė su šiemet aukščiausiais pažymiais baigė Liceo ONCE už pirmąją mokslė jai buvo duotos nemokamos atostogos Mercedes mieste, Departamento Soriano.

• M. R. Dobilevičiūtė dainuoja Urugvajaus Lietuvių Bendruomenės chore, yra gera ir susipratusi lietuvių. Kaip lietuvių pasižymi savo darbštumu ir nagingumu ji labai gražiai suivinėja, yra išsisiuvinėjęs savo tautiniais rūbus ir kitokius papuošalus.

• Ponai Zebraičiai už savuosius gimines Šiaurinėje Amerikoje užpraše iškilmingas šv. Mišias, kurios jau ne vieną kartą buvo šleibtos per radio. Po mišių lietuviškų papročiu visus dalyvavusius mišiose pavaišino, Urugvajuje lietuvių tarpe tai įėjo į papročį ir pasidaro tarsi kokia susitartinimo šventė.

• Ursulė Baliukonytė-Milašienė dalinai suparalyžuota jau nuo seniau, šiuo metu sirginėja. Sūnaus ir marčios su anuke priežiūroje ir rupestingoje globoje gydos savo namuose. Balandžio mėnesyje jai sukanka 90 metų.

• Petras Spitrys iš Buenos Aires keletą svaicijų viešėjo pas ponus Totilus Montevideo.

• Konstancija Zuklevičienė jau kuris laikas serga vyro ir dukters priežiūroje gydos savo namuose.

• Juozą Gurčiną susiginčijusi su urugvajiečiais užmušė restorane vasario mėn. Velionis buvo dar jaunas žmogus turėjo vos tik 30 metų.

• Antanas Liudžius, po chirurginės operacijos baigia sveikti savo namuose.

**LIETUVIŠKOSIOS
RADIO VALANDĖLĖS
URUGUAJUJE**

• Juozo Vaštako vadovaujama radijo valandėlė ispany kalboje veikia šeštadieniais nuo 20 iki 21 val. (8-9) Radio Independencia CX 50.

• Tėvų Jėzuitų vadovaujama radijo valandėlė veikianti sekma dieniais nuo 12,30 CX 48 Radio Feminina. Per ją kovo 6 dieną kalbėjo Lietuvos Diplomatijos šefas min. Stasys Lozoraitis ir rašytojas - žurnalistas Algirdas Gustaitis, atvykę iš 3-jo Pietų Amerikos Lietuvių Kongreso Brazilijoje.

FABRICA DE SILLAS Y TAPICERIA

CARPINTERIA EN GENERAL

Savininkas

Jonas Janušis

COCHABAMBA 1811 AL 17

T. E. 68 - 7208

